

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računata se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h. Če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolj frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blz-govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državnozbornske volitve.

Globočnikov shod v Novem mestu.

Iz Novega mesta 4. dec.

Danes je bil letni semenj v našem mestu. Za ta dan so sklicali naši možje shod v novomeško prostorno telovadnico, da se kandidat Globočnik predstavi volilcem. Okoli 1. ure popoldne se je zbralo toliko volilcev-kmetovalcev, da je bil veliki prostor telovadnice, (nekdanja kapucinska cerkev) do zadnjega kotička polna. Veliko pozneje prišlih volilcev je moralo ostati pred vratmi. Dr. Slanc je pozdravil volilce ter jim razložil v kratkem pomen volitev. Na to je Globočnik v lepem, jedrnatem govoru volilcem povedal, zakaj je ubogal svoje sosedne kmetovalce ter nastopil kot kandidat za kmetijske volilce. Razložil je, kako on razume nalogo kmetijskega poslanca, in kako misli delati, če bo izvoljen. Večkrat so volilci z odobravanjem njegov govor na znanje vzeli ter mu h koncu gromovito zaklicali: Živio naš kmetijski kandidat.

Na to je kmetovalec Florijan Zorko iz Družinske vasi volilcem povedal, kaj si on kot kmet misli o volitvah, o naši hira-joči kmetiji, o našem duhovenstvu, ki je danes očitno nasprotno, da bi kmet volil kmeta za poslanca. Veseli so bili poslušalci, ko so slišali, da se začne vendar že enkrat v korist kmetije veselo gibanje na Dolenjskem, kjer so bili kmetovalci 25 let volilna živina v rokah duhovništva. Florijan Zorko je končal svoj govor mej burnim živjo kliči njemu in kandidatu Globočniku. Tako je prav. Častimo naš stan, ne dajmo ga v nič stavljati, se je slišalo.

Slednjič je dr. Slanc opozarjal volilce, naj se ne dajo za listke goljufati ter ne zmotiti, ko zdaj duhovniki, videč, da s Pfeiferjem ne bo nič, druge može kakor Stemburja, Majzla, Rohrmanna vmes rinejo, da bi glasove cepili. Z velikim zadovoljstvom se je zbor po preteku jedne ure končal.

Bil je ta zbor jeden največjih, kar jih je doslej bilo. Po vsem velikem semnju so se obiskovalci shoda po shodu menili z rojaki, ki niso mogli priti na shod, o kandidaturi Globočnika in Zupančiča. Volilci iz sosednega volilnega okraja so v roke segali volilcem našega; vse sejmische se je spremenilo v velik volilni tabor. Samo en glas se je slišal: duhovniki v cerkev, zunaj nje bomo mi kmetovalci govorili!

Dobri cenilci množine ljudi cenijo obiskovalce tega shoda nad tisoč. Razen škrijca dr. Slanca, ki pa ima tudi kmetijo, bili so le kmetovalci na tem shodu zbrani.

Iz Novega mesta, 3. decembra.

Deželna vlada je pritožbi dra. Slanca glede sprejetja frančiškanskih g. patrov v volilno listo za mestno skupino ustregla. Le gospoda Lad. Hrovata, ki je penzioniran profesor, je pustila v njej. Fratre frančiškane in vse patre pa je uvrstila mej volilce v V. kuriji. Ker zdaj ni prostora za objavljenje zadržaja te razsodbe, omenimo le, da naša deželna vlada smatra menih mendikante kot samoupravne. Dne 12. decembra bode tedaj nekaj frančiškanskih patrov marširalo na rotovž. Bo pa slikovitejša volitev. Dr. Elbert je pridobil jednega volilca več. Bog ve, če bo občestovani pater Ladislav svoje knjige pustil in prišel mej proštove „križarje na Krki“. Treba bo

moža ostro v delo vzeti. Gospod prošt, ta gospod Ladislav ni zanesljiv, ne bo prišel brez agitacije na rotovž! Opomnimo Vas na to.

Z Dolenjskega, 3. decembra.

Naši kmetovalci pripovedujejo, da jim duhovniki ponujajo za poslanca nekega Šušterja. Slavn dr. Ivan Šušteršič se tedaj na Dolenjskem vklub mirnopeškemu begu ni dovelj znan. To ni lepo za voditelja farovških. V nekem kraju ga pa dobro poznajo. Tam se pripravljajo na njegov shod s tem, da imajo volilci 12 golobov pripravljenih, katere bi spustili v sobano, v kateri bi imel dr. Šušteršič shod. — Dr. Šušteršič je menda to zvedel in boji se, da bi teh 12 golobov njegovega sključalo in ne pride več na Dolenjsko. Glejte, tako nas je humor rešil farovškega advokata!

Gospod Pfeifer „nafarban“.

Naš Vilko se strašansko boji za svoj mandat. Hudo mu de, da ga njegovi naj boljši prijatelji zapuščajo. Prizadeva si, onemogočiti vsak shod Globočnikov. Poročali ste, kako je pri tem na Bučki pogorel. Ko si je Globočnik tukaj srca vseh navzočih pridobil, napajal je v Krškem gospod Vilko nekaj svojih pristavev, kateri so bili prišli mu poročati, kako stoji z njegovo kandidaturo. Ob sebi je umevno, da so mu poročali zgolj ugodne stvari; radi tega jim je dal še po vrhu slivovke, katero so pozneje po Krškem hvalili, da tako dobre ni dobiti po vsem Dolenjskem. Ob jednem pa je jeden iz Studenca poročal, ali prav za prav „nafarban“, da pride Globočnik v ponedeljek na Roviše, studenške občine. Gosp. Vilko napiše hitro pismo, ter ga pošlje s posebnim potom župniku na Studenec. Kaj da je bilo v tem pismu pisanega, lahko sklepamo iz tega, kaj je hotel storiti v v Krškem in na Bučki. Ali vse delo je bilo zaman; gospod Globočnik ni nameraval v ponedeljek na Roviše, to pa radi tega, ker bode imel v torek v Novem mestu velik shod. Pride pa gotovo tudi na Roviše, a kedaj, gospod Vilko najbrže vedel ne bo. Pa če bode tudi vedel, prepričani smo, da se bode tudi shod na Roviših slovesno obnesel.

Iz Radne ob Savi, 2. decembra.

Kapelanu Nagodetu bi se bilo pri volilnem shodu na Radni nekaj človeškega pripetilo, da ga ni rešila neprevidna uljudnost gosp. dra. Romiha s tem, da ga je k svoji mizi poklical. Ako bi bil ta „Kljukčev“ poročevalec na svojem prvem mestu ostal, bili bi ga kmetje vun vrgli. Da pa je imel ta odposlanec jako slabo vest, dokaz temu je, da se ni upal od g. Kovačina sam, dasi ni bilo tema; naprosil je namreč nekoga, da ga je spremil do savskega mostu. Kar se pa jeclanja v njegovem famoznem poročilu tiče, bi Nagodetu svetovali, da naj napravi tisti kurz, kojega je Demosten napravil, predno je postal slavni govornik!

Vilko kot kolporter.

Kamor Vilko pride, povsodi vidi naše katekizme in naše liste, naj si bo že „Rodoljub“ ali „Slovenski Narod“. Raca na vodi, si misli! Ti preklicani naprednjaki so že od sile. Na vsak način me hočejo ngonobiti. Dajmo jim „kontra“. Obljublja torej kmetom svoje liste. Pa ekspedicija v „Katoški Tiskarni“ more strašansko slaba

biti. Obljubljenih listov le ni. Razjezil se je torej pred kratkem in dejal svojemu mameluku: „Kar jutri se peljem v Ljubljano, da stvar uredim.“ Ni mi znano, jeli že stvar uredil.

Opomba uredništva: V Ljubljani pa je bil. Včeraj je hodil s slavnim petjot-Vencajzom po mestu in se z njim živo pomenkoval. Kakšne naklepe sta delala, ne vemo. Pfeifer izgleda sila slabo. Komaj se koraca. Pazite, klerikalci, drugače se možiček preseli na oni svet še pred volitvijo.

Iz Boštjanja, 2. decembra.

Glas razširil se je v Boštanju in okolici, da bode danes imel v Boštanju volilni shod za 5. skupino sv. Duha polni gospod dr. Šušteršič. — Cel dan, od prve sv. maše naprej zanimal se je naš do cela prebujeni kmet o tem shodu! Čule so se različne pripombe, „naj le pride, bode mo kar kratko z njim opravili, če ima še toliko Radečanov s seboj in generala Rižnerja“.

K popoldanski službi božji prihitelo je toliko zavednih kmetov, ko ne kmalo, mislili so si, po božjem opravi bode pa shod.

Kratko malo rečeno, govorilo se je ta dan v Boštanju le o volilnem klerikalnem shodu in o dr. Šušteršiču.

Predolgo bi Vas mudil, da Vam hočem, g. urednik, vse te razgovore opisovati, naj preidem do jedra.

Božja služba popoldanska je minola, kmetje naši pa je niso, kakor po navadi, domov udarili, ampak na prostoru med župniščem in gostilno g. Drmela pričakovali so gori omenjenega! — Dr. Šušteršič bi bil gotovo vesel, ko bi videl toliko množico odločnih teh možakov — a ko bi jim pa v srce pogledal in kakor duh njihove razumne, klerikalnega kranjskega hinavstva graje polne govore poslušal, pobral bi bil takoj zopet svoja kopita in odšel od koder je prišel! — Med nami ni norčije in ne pustimo se izzivati, posebno od klerikalnega, sv. duha polnega Šušteršiča ne.

Dra. Šušteršiča pa le ni bilo in končno povedalo se je kmetom, da sedaj gotovo danes več ne pride! Mirno so se razšli ti možaki, in iz mnogo ust čulo se je, „njegov sv. duh ga je obvaroval, danes bi bila pa nasreča zanj hujša ko v Mirni peči, ta bi jo bil pa skupil, ne samo slišal“ itd.

Naj ostanejo naša tla in naši dobri kmetje temu gospodu kislom grozdi, in ne svetujemo mu, da bi se res predrznil med nami kot klerikalni kandidat nastopiti in volilni shod sklicati! Zaslombe bi morda imel kaj v našem „gospodu Jožetu“, a ta je slab vojak, ga kmalo burja vzame! Zadnje novice v Vašem cenjenem listu so mu kar sapo zaprle in kar ves bled je postal, zvedivši o njih — malo jeza, malo slaba vest? — Ha, ha!

Torej Boštanjčane le pri miru pustite, vsi že vedó, komu bodo dali svoje glasove! — Živela Jelenc — Zupančič!

Naročen popravek.

Na naš dopis iz Homca nam je poslal fajmošter Bernik takle popravek:

1. Ni res, da tu podpisani „župnik leta po fari od hiše do hiše in pobira glasovnice od volilcev, če ne z lepo pa z grdo“. Res je pa, da so mu jih prinesli na dom ali sami volilci, ali pa občinski možje, pristo- voljno brez najmanjše sile.

2. Ni res, „da se da zlorabiti od pod- pisanega župnika za agitatorja gosp. Peter

Majdič“, res je pa, da že skozi pet mesecev nista občevala niti ustno, niti pisмено.

3. Ni res, „da pozna podpisani župnik Homčane le takrat, kadar kaj od njih potrebuje“; res je pa, da jih pozna tudi takrat, kadar oni od njega česa potrebujejo. Na Homcu, dne 3. decembra 1900.

Valentin Bernik, župnik.

Bežite no, Bernik, kdo bo pa verjel, da kmet prostovoljno nosi glasovnice v farovž, ko je zadnji kmet vesel, če popa ne vidi.

Iz Ptujja.

Sedaj imamo novo girnazijsko poslopje in nemški „Studentenheim“. Za novo poslopje dala je mestna hranilnica denar, za „Studentenheim“ se po svetu berači. Naši spakedranci iznašli so nov način beračenja. Trgovci in obrtniki beračijo pri fabrikantih in naložnikih podpor, trgovske zveze se porablajo, da se priberači denar! To je gotovo nekaj novega kar je karakteristično za spodnještajerske razmere! Zakaj pa se ta metoda ni razodela namestniku Clary-u in deželnemu glavarju grofu Attems-u, ko sta prisostovala otvoritvi novega poslopja? Gotovo bi bila oba prijetno presenečena!

Svoje dni že se je v javnosti razpravljalo, da je ravnatelj Tschannet pobožen Tirolec — in da so tudi nekateri nemški profesorji slovenskim učencem branili govoriti slovenski jezik. Tudi nobene knjige slovenski dijaki niso dobili iz gimnazijske knjižnice. To sploh ni bilo mogoče, ker ta knjižnica nikoli ni imela in še danes nima slovenske knjige. Tudi danes ne dobe slovenski dijaki slovenske knjige v roke! Pa še več, ljudje so že toli brezobzirni in predrzni, da hočejo tudi to zabraniti, in prepovedati, da bi dijaki ne smeli slovenske knjige drugod dobiti, od drugod vzeti! Iz dobe svojega delovanja v Celju znani Gubo hoče prekositi Tschanneta. Ko je postal ta mož ravnatelj, morali so Slovenci vedeti, kaj to pomeni. Njih skrb bi morala biti, da slovenski dijaki ne pohajajo gimnazije v Ptuj, ampak drugod, kjer se glede narodnosti ne žalijo, kjer se njih materni jezik ne zaničuje, kjer imajo priliko naučiti se do dobrega tudi svoj materni jezik.

Posebno pa je skrajni čas, da Slovenci ptujski opuste dijaško kuhinjo, da se oklenejo dijaške kuhinje v katerem drugem mestu, kamor se bodo potem morali obračati tudi slovenski dijaki iz ptujškega okraja. Nemoi in nemskutarji tirjajo, da se njih deca v ljudski šoli odgojuje v narodnem duhu. To se dandanes tudi povsodi godi in se nadaljuje v srednjih šolah. Ali ne obstoji ista potreba za slovenski naščaj? —

V Ljubljani, 5. decembra.

Koerberjev načrt.

Koerberjeva vlada namerava tudi v bodoče igrati ulogo navidezno docela nepristranskega in neodvisnega kabineta. Storititi hoče vse, pa tudi opustiti vse, samo da more novi državni zbor izvoliti delegate. Delegacije so glavna želja Koerberjeve vlade, in da se ji izpolni ta, bo hodila še nadalje, kolikor dolgo možno, po cesti neodločnosti. Parlamentovo zasedanje vladi ne leži nikakor na srcu, nego misli le na bodoče delegacije, za te pa deluje z vsem svojim vplivom. Tako piše monakovska „Allg. Ztg.“, ki ima zveze z oficioznimi avstrijskimi krogi.

Dogodki na Kitajskem.

Najnovejše vesti javljajo, da se odpravljajo kitajski cesar iz Šensija v kratkem v Pekin. Tudi cesarica vdova pride baje kmalu za njim, ako jo bo sprejem cesarja zadovoljil. Razni podkralji prigovarjajo dvoru, naj se vrne čim prej v prestolico, da se ustanovi mir. Vendar pa so celo v okolici Pekina še tako močni oddelki boksarjev, da jih hodijo vsak dan preganjati večje ekspedicije. Grof Walderssee je baje jako ozlovoljen, ker te ekspedicije ne dosežajo nobenega večjega uspeha. Vsak čas se izve, da je kaka ekspedicija v stiski in mora ji biteti na pomoč drug oddelek. V mednarodni vojski sila pogrešajo zdravnikov, katerih je mnogo premalo. Ranjenci in bolniki so skoraj brez pomoči. Ker je nastala sedaj še huda zima, vojaki zelo trpe, in število mrtvih se množi.

Vojna v Južni Afriki.

Lord Roberts je izdal na svojo armado povelje, s katerim se poslavlja ter zahvaljuje, predno odpotuje v London, kjer prevzame vrhovno nadpoveljništvo preko vse angleške vojske doma in v kolonijah. Roberts trdi v svojem povelju, da so se vedli angleški vojaki v sedanjih vojni tako junaško in vstrajno kakor še nikdar nobeni vojaki, kar jih omenja zgodovina. Zatrjuje pa tudi, da si je pridobil mnogo izkustev, katere na svojem novem mestu porabi. Dalje se javlja, da ni bilo v Johannesburgu proti Robertsu nobene zarote in da so vseh zaprtih 12 Italijanov že izpustili. Iz Kapstadta poročajo zopet nekaj novih bojev: Kitchener javlja, da sta se Dewet in Knox iznova zgrabila 28. novembra na Tafelkopu, severno mesta Bethulie. Uspeh ni znan. Glavna železniška proga do Springfonteina je v rokah Burov. General Settle je burski oddelek pod Hertzogom vshodno Luckhoffa pri Kloofu napadel, baje premagal toda preganjal ga ni, pač pa se vrnil sam. Pač sumljiva zmaga! General Paget je imel 28. in 29. novembra boj z združenima oddelkoma generalov Viljoen in Erasmus ob Rhenosterkopu in Rietfonteinu. Buri so se morali baje umakniti v — svojo pozicijo. Potemtakem so ostali tam, kjer so bili. Paget pa je izgubil nič manj kot 5 mrtvih in 56 ranjencev! Blizu Johannesburga je bila 28. t. m. napadena angleška patrolja. Iz Kimberleya pa poročajo, da se med Kimberleyem in Paardebergom zbirajo močni oddelki Burov. Menda sta to oddelka Haasbroeka in Braoda. Prvi je imel 27. novembra pri Bultfonteinu boj. V Kaplandiji se proglasi baje v kratkem vojno stanje.

Slavlje stoletnice Prešernovega rojstva.

(Dalje.)

Praga: Ke stoletým narozeninám Prešernovým posíláme slovenskému národu sve nejvřelejší blahopřání. — Vrchlický, sekretář 4. třídy „České akademie“.

Praga: Jménem českých paní a dívek skládají k slavnosti stoleté památky nesmrtelného slovanského pěvce Prešerna ratolest své nehynoucí úcty a lásky. — Marie Srbová, Gabriela Preissová, Anna Podlipná, Anna Prachenská, Růžena Svobodová, Marie Chodounská, Renata Tyršová, Kateřina Fügnerová, Jozefa Naprstková.

Praga: Připoující se radostně a z celé duši ku dnešní vaší oslavě vynikajícího básníka vašeho Franceta Prešerna, cítělného pěvce laurem nehynoucí slavy ověnčeného, jehož geniu složime při slavnostním večírku, v sobotu dne osmého na počest jeho v „Umělecké besedě“ pořádaném, nadšený hold, projevujeme současně věrnému svému spojenci a spolubojovníku, ohnivému bohatyrskému národu slovinskému, nejživější sympatie své a prosíme Vaší slovnost, abyste všem přítomným tlumočiti račil nejvřelejší náš pozdrav. Památce Prešernově provoláváme hřimavou slavu. — Literární odbor „Umělecké besedy“. Herites, předseda. Glükselig, jednatel.

Praga: Hold památce básníku „Křsta pri Savici“ sklada: Adolf Černý, redaktor „Slovanského Přehledu“.

Praga: V den, kdy celý slovanský svět radostně s vámi vzpomíná památky stých narozenin tvůrce slovinské poesie, vašeho slavného Prešerna, skládají i čeští spisovatelé v „Maji“ udužením hold stinu velikého básníka vašeho. — Spolek českých

spisovatelů beletristů „Maj“ Ignat Herman, Jaroslav Kvapil.

Praga: Slavíme s Vami v duchu největšího básníka vašeho. Živio národ slovenský! — Profesor Frant. Prusík, Dr. Bořivoj Prusík.

Praga: Ku stoleté památce slavného básníka Prešerna hlučně slavu volá: — Rudolf Inemann.

Ribnica: Iz kraja, kjer Prešeren se humorja je navzel, se kliče pesniku prvaku: Slava, slava! — Drinovec, Globočnik, Kobljar, Ignacij Merhar, Primož Pakiž, Andrej Podboj, Spende.

Šibenik: Pridružujem se kulturnoj slavi braće Slovenaca. Slava genijalnomu Prešernu! — Stjepan Roca, učitelj.

Sarajevo: Slaveći s vama za jedno dragocjeni čas, kad se je vila pjesme spustila nad rajnu podobnu dolinu lijepe slovenske dežele, da pjesničkim cjelovom poljubi jedno slovensko čelo i da u velehrum slavenskih besmrtnika uvede novog genija, izvolite primiti naše najtoplije bratske osjećaje, koje stavljamo na žrtvenik njegove veličine s poklikom: Slava pjesniku i pozdrav vama u ovom dičnom času, draga slovenska braćo! — Hrvatsko pjevačko društvo „Trebević“.

(Dalje prih.)

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 4. decembra.

Seji je predsedoval župan Hribar. Overovateljema zapisnika sta bila imenovana obč. svetnika Bleiweis in Lenče.

Župan se je po otvoritvi seje z vnešenimi besedami spominjal Prešernove stoletnice in nje proslave zlasti v šolah, omenjal brzojavne pozdrave, ki so došli z vseh strani slovanskega sveta, in konstatoval, da se je Prešernova stoletnica sijajno praznovala. Narod, ki ima hvaležnost za velike moče, sme upati, da se mu porajajo še novi. Obč. svet pa mora svoje spoštovanje do Prešerna pokazati še na drug način. Prešeren je umrl v revščini. Mej nami pa živi bitje, ki imenuje Prešerna svojim očetom. Slovenske dame so za Prešernovo hčer nabrale primerno darilo. Župan je prosil obč. svet dovoljenja, da sme Prešernovi hčeri iz mestne blagajne izplačati darilo 500 K, čemur je obč. svet soglasno pritrnil.

Župan je dalje naznanil, da je deželna vlada odobrila načrt za podaljšanje Bleiweisove ceste do ceste na južno železnico in da je župan že stopil v dogovor z gosp. Jos. Gorupom zaradi odstopa potrebnega sveta.

Nadkomisar Tomc je poročal o prošnji, naj se sklene izdati prebivatno dovoljenje za novozgrajeno hišo grofice Stubenbergove ustanove.

Obč. svet. Plantan je poročal o volitvi komisij za državnoborske volitve. Volilo se bo v splošnem razredu v štirih oddelkih in sicer I. oddelek, ki šteje 1327 volilcev, in kjer bodo volili volilci od A do G, v mestnem domu; II. oddelek, ki šteje 1515 volilcev, in kjer bodo volili volilci od H do L, tudi v Mestnem domu; III. oddelek, ki šteje 1410 volilcev, in kjer bodo volili volilci od M do R, v telovadnici prve mestne deške ljudske šole v Komenskega ulicah in IV. oddelek, ki šteje 1688 volilcev, in kjer bodo volili volilci od S do Ž v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti. V komisiji je obč. svet izvolil gg.: I. Bonača, J. Dimnika in O. Dolenca za I. oddelek, I. Krapeša, Alojzija Kunca in J. Lenčeta za II. oddelek, Frid. Pauerja, J. Prosenca in I. Rojnika, za III. oddelek in F. Šeberja, F. Terdino in I. Vidmajerja za IV. oddelek. V mestni kuriji, ki voli 3. januarja in v kateri je 2510 volilcev, se je določilo samo jedno volišče in to v Mestnem domu, v komisijo pa so bili izvoljeni gg.: M. Kunc, dr. D. Majaron in Fr. Trček.

Po poročilu obč. svet. dr. Stareta se je sklenilo pritrniti pravilom ženskega telovadnega društva v Ljubljani, po katerih pripade tega društva premoženje mestni občini, če bi društveni občni zbor ne bil v stanu z njim razpolagati.

Po poročilu obč. svet. Plantana se je sklenilo, pooblastiti župana Hribarja, da zastopa mestno občino, pri zborovanju poslancev mest, ki bodo sredi meseca decembra na Dunaju.

Obč. svet. Plantan je poročal o županovem dopisu, v katerem se je župan

izrekel zoper sproženo akcijo, naj bi se poddržali ali sekvestirali premogovniki, ali da bi se poddržali prodaja premoga na debelo. Poročevalec je obširno pojasnil celo zadevo in nasvetoval, naj se obč. svet izreče zoper to, da bi se ljubljanska občina pridružila akciji dunajskega obč. sveta, pač pa naj pošlje magistrat prošnjo na vlado, da se z vsemi sredstvi upre podražanju premoga.

Obč. svet. Prosenec je konstatoval, da je obč. svet že sklenil to, kar je sprožil dunajski obč. svet. Župan je bil tedaj samo zoper to, da bi Ljubljana sprožila akcijo, zdaj pa je popolnoma proti podražavljenju. Govornik je obširno razpravljal o celi zadevi, in se odločno izrekel zoper županov nasvet, pač pa predlagal, da se obč. svet pridruži predlogu dunajskega obč. sveta.

Ko je poročevalec na kratko odgovoril, je bil Prosenčev predlog odklonjen in sprejet odsekov predlog.

Poročilo obč. svet. Svetka o škontraciji mestne blagajne se je vzelo na znanje.

Obč. svet. dr. Hudnik je poročal o najemščini za topničarsko vojašnico. Spreminjajoč pred kratkim storjeni sklep je obč. svet. pritrnil razpisu domobranskega ministrstva, s katerim se zviša najemščina za 53 K tako, da znaša sedaj 41277 K.

Podžupan dr. vit. Bleiweis je poročal o ljubljansko-idrijski železnici. Idrija se je začela gibati za pridobitev železnice. S proga na sv. Lucijo bi se Idrija odmaknila od Ljubljane. Ker se je osnoval konsorcij, ki bo delal na to, da se zveže Idrija preko Vrhnike z Ljubljano, se je sklenilo, priporočiti ministrstvu, da podeli predkoncesijo za to zgradbo, a ta proga naj postane neodvisna od južne železnice, vsled česar bi bilo treba sezidati tudi progo od Brezovice do Ljubljane.

Isti poročevalec je poročal o proračunu mestne klavnice za leto 1901. Sklenilo se je zvišati pavšal živinozdravnikoma vsakemu po 10 K. Proračun izkazuje prebitka 16142 K.

O izvršenih garancijskih preizkušnjah pri novih napravah mestne elektrarne je poročal obč. svet. Senekovič. Poročilo se je vzelo na znanje.

Podžupan dr. vit. Bleiweis je poročal o učnih uspehih na cesarja Franca Jožefa I. višji dekliški šoli v šolskem letu 1899—1900. Ustanove Jos. Gorupa po 400 K je vživalo 13 gojenk. Gojenk je bilo 73. Trgovski kurs obiskuje 18 učenk. Poročilo se je vzelo na znanje, ravnateljstvu in vsemu učnemu osebju pa se je izrekla zahvala in priznanje.

Obč. svet. Tosti je utemeljeval svoj samostalni predlog, da se pri poštini podružnicah v Ljubljani ustanove brzojavne postaje in telefonične govornice. Predlagal je, naj se prosi poštno ravnateljstvo oziroma ministrstvo, da se to zgodi.

Obč. svet. Trdina je ta predlog toplo podpiral, dokazujoč, kako so brzojavne postaje in govornice potrebne.

Obč. svet. Prosenec je predlagal, naj se prosi trgovinska zbornica, da to podpira.

Sklenilo se je prositi samo za napravo brzojavnih postaj in izposlovati podporo trgovinske zbornice.

Ostale točke dnevnega reda so se obravnavale v tajni seji.

Pozor!

Pazite na legitimacije, da vam jih duhovniki in drugi klerikalni agitatorji ne pouzmayo.

Pazite na glasovnice, da vam jih nasprotniki ne popišejo.

Poučujte ljudstvo, naj klerikalcem ne da glasovnic in legitimacij v roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. decembra.

— Osebnosti. Avskultant v Novem mestu, g. dr. Metod Dolenc, je imenovan sodnim pristavom istotam. — Finančni komisar v Ljubljani, g. Makso Kostanjevec, je imenovan višjim finančnim komisarjem. — Zdravnik gosp. dr. Ernest Majer iz Škofjeloče je imenovan sekundarjem v ljubljanski bolnici. — Okr. šolski nadzornik v Krškem, g. Andrej Šest, je prostovoljno resigniral na nadzorniško mesto.

— Blamirani klerikalci. Iz uredništva „Slovenca“ frče po vsej deželi pisma, s katerimi se pozivljejo popje, naj nam pošiljajo popravke. Po sedanjem zakonu se da vsaka stvar „popraviti“, tudi če je tisočkrat resnična in dokazana, samo če ima popravek zakonito obliko. Tega § 19. tisk. zakona so se oprijeli klerikalci, da bi z njim utajevali duhovniške lumparije, ki se zdaj gode v deželi. Pa ti popje so ne le nesramni, ampak tudi neumni. Dan na dan nam pošiljajo popravke, mi jih pa mečemo v koš. Tudi Štefeto fant nam je poslal dva popravka. Ker nista bila pravilna, in umeje se po sebi, da ta fantič ni zmožen sestaviti pravilnega popravka, nas je tožil, in z njim nas je tudi tožil kaplan Kralj iz Loškega potoka. Sodišče je spoznalo povsem pravilno, da mi nismo bili dolžni sprejeti teh popravkov, in je obsodilo Štefeta in Kralja v povrnitev stroškov. Advokat Vencajz se je sicer pritožil, a pritožba mu ne bo nič pomagala. Prosimo tudi vse druge duhovnike, katerih popravkov nismo sprejeli, naj nas tožijo. Imeli bodo vsaj veselje plačati nekaj stroškov. Priporočamo jim pa, naj potem ne govore tako o sodbah, kakor so zadnjič govorili neki gospodki, ker je to včasih nevarno. Štefek in Kralj sta se torej s svojimi popravki nesmrtno blamirala in bosta to tako drago plačala, da nam v prihodnje gotovo ne bosta več pošiljala nestvarnih popravkov.

— Klerikalna nesramnost. Nekateri duhovniški škandali, ki so se primerili v zadnjem času, so razburili celo deželo. Ti škandali se zdaj sodno preiskujejo. Vsak človek v deželi ve imena dotičnih duhovnikov, zlasti dobro jih pozna škof, a vendar je njegov list tako impertinenten, da se upa zahtevati, naj imenujemo dotične udeležene duhovnike z imenom. „Slovenec“ ve prav dobro, da smo na izrecno prošnjo obljubili molčati do obravnave. Ako tega ne ve, izve lahko kaj več pri g. dr. Furlanu. Pravker ve, da za sedaj ne bomo povedali nobenega imena, skuša s svojim pozivanjem naša poročila sumničiti in utajiti stvari, ki se vendar uradoma preiskujejo. Mi se nikakor ne čutimo vezane, prelomiti svojo obljubo na poziv kacega Lampeta ali Štefeta. Naj nam „Slovenec“ producira poziv dotičnih udeleženih duhovnikov, kateri h imena so „Slovenec“ in škofu dobro znana, da se oni strinjajo s „Slovenčevim“ pozivom, pa bomo koj na čistem z njimi, ali pa naj nas tožijo, kar prav lahko store. Kar se končno tiče tistih duhovnikov, katerim so v „Kat. domu“, ki ga ljudstvo imenuje „št. 13 na katoliški podlagi“ deklata sedala na kolena, jih „Slovenec“ vendar lahko sam izve. Vemo samo to, kar so nam pisale priče, a dotična pisma naših prič smo poslali na pristojno uradno mesto, da se tudi ta stvar uradoma dožene. Končno naj še omenimo, da nas je g. dr. Tavčar z ozirom na psovke škofovega lista pooblastil izjaviti, da tista druhal, ki stoji okrog „Slovenca“, lahko o njem piše kar hoče, ker te ljudi tako zaničuje, da ga sploh nobeden izmed njih ne more razžaliti.

— Izpred sodišča. Klerikalno sovražstvo proti občinskemu svetniku g. Turku je nepopisno. Na vsak način bi klerikalci g. Turka radi uničili, in v to svrhu naredo iz vsake malenkosti celega slona. Tako je bilo s kmetičem iz Trzina. Kaj je vse pisalo izprideno klerikalno časopisje o tej zadevi! G. Turku so škofovi duhovniki obetali Žabjek in vešala, češ, da je nedolžno klerikalno ovčico kmetiča skoro ubil in to brez povoda. A kaj se je izkazalo? Drž. pravdnštvo, kateremu se je bil akt odstopil, ga je vrnilo okrajnemu sodišču in se vrši preiskava proti gosp. Turku le zaradi prekoračenja silobrana. Napaden je bil gosp. Turk, in on se je samo branil. Če je silobran res prekoračil, to se še pokaže. Na noge, klerikalni duhovniki, ki g. Turka zalezujete, blamirani boste, neusmiljeno blamirani, če ne dobite nekaj prič, ki bodo po krivem prisegle. Pa je menda slaba postala za krive priče, odkar so vzornega krščanskega socialista A. M. zaradi krive prisegle poslali za nekaj mesecev na Žabjek. — Tudi danes se je vršila obravnava proti g. Turku. Tožil ga je klerikalec I. Kunčič, izdelovalec sodavode, radi — radi žaljenja časti. In zopet

☛ Dalje v prilogi. ☚

se je klerikalni naklep ponesrečil. Izkazalo se je, da ni g. Turk razžalil Kundiča, pač pa Kundič g. Turka, kateremu se ni zdelo vredno vložiti tožbo. Seveda je bil g. Turk sijajno oproščen, Kundič pa bo moral plačati stroške.

— „Volilni katekizem“ izide jutri v drugič, ker se je oglasilo zadostno število odjemalcev. Tistim, ki so katekizem naročili, se določijo takoj, vse druge, ki ga žele dobiti, pa prosimo, naj pošljejo naročnino (za 100 komadov 5 kron) v naprej, ker je pošiljanje s povzetjem predrago.

— Mandat v žepu. Klerikalni kandidat za peto kurijo, od sv. Duha razsvetljeni dr. Šusteršič, baje trdi, da ima ta mandat že v žepu! Ker klerikalci trdijo, da ima dr. Šusteršič tudi mnogo liberalcev „v žepu“, opozarjamo dr. Šusteršiča, naj dobro pazi, da mu preklicani liberalci ne bodo napravili v žepu luknje skozi katero bi mu njegov mandat ušel, kajti to bi bila za njega — prevelika blamaža.

— Iz Rajhenburga se nam poroča: Dne 4. t. m. so volile občine Arneško, Senovo in Stolovnik. Vkljub strastni agitaciji farovških prodrli so v 5. kuriji vsi trije Hribarjanci. Živio! V Anžah, Gorici in Raztezu, ki volijo iz 5. kurije 1 moža prodrli je Žičkarjanec samo z enim glasom večine. Zmaga bo naša!

— Iz Šmartna pri Litiji se nam piše: Po končanem volilnem shodu v nedeljo so se sešli najodličnejši tukajšnji narodnjaki, da pri kozarou vina poslavo lepo zmago. Pri našem beneficijatu Trpinu vihrala je včeraj raz drog zastava v znak veselja, da je svoje blagoslovljene kosti srečno odnesel nepolomljene domov.

— Spodnještajerski amfiteater, model 1900. Iz vranskega okraja se nam piše: Nekje na Spodnjem Štajerskem s krvavimi žulji našega ubozelega kmeta na nekdanjem pokopališču vzgrajena hiša (ob enem tudi sušilnica za hmelj, katerega dotične fare fajmošter pridelajo) svedoči nam, kako daleč je naše duhovstvo zabredlo. Za denar so peči na istem mestu „requiescat in pace“, in da se dobi za različne namene potrebni drobiži, se tudi na tistem kraju, posvečenim mrtvim vprizarja „Kozlovska sodba z Višnje gore“ Gospod Žičkar! Ko pridete v državni zbor bodi Vaše prvo delo, da vprašate nj. vzvišenost dr. Körberja, jeli se tako bogoskrumno početje strinja z našim kazenskim zakonom, jeli se res sme iz našega kmeta norca delati. Na mestu, pod katerim počiva nebroj naših ranjkih, se ne bi smela slična blasfemijska početja uganjati, bodisi na katoliškej podlagi!

— Iz Brežic. Kakor se je že „Slovenskemu Narodu“ poročalo, izbrisalo je okrajno glavarstvo v Brežicah vsled reklamacije nemškutarske stranke 11 volilcev iz volilnega imenika za mesto Brežice, akoravno so isti v mestu Brežice plačevali več kot 8 K davka, samo da nimajo bivališča v Brežicah. Na pritožbo gospoda dr. Ivana Dečka in g. dr. Josipa Sernca je pa c. k. namestništvo z naredbo od 29. novembra 1900 št. 3741 zaukazalo, da se imajo ti volilci zopet vpisati v volilni imenik, ker po jasnih besedah postave imajo ti volilno pravico edino le v mestu Brežice.

— V kak namen so poslali onih osem nemških avskultantov v Celje? Piše se nam: Nekateri listi so se oprijeli ljudske govorice, da zavoljo volitev, češ, da je v mestni skupini celjski osem volilcev krvavo potrebnih. No, mi smo s stidom zavrnili tako neutemeljeno očitjanje. Naši vladi pa podtikati kaj takega! Od tega našega mnenja nas tudi ni pripravila okolnost, da so v volilnem imeniku ti bodoči slovenski uradniki že figurirali kot volilci, ko še vseh v Celju bilo ni; dočim je bilo več naših uradnikov, ki so že po tri leta tukaj, izpuščenih iz imenika. Pa Bog ne daj, da bi rekli, da je to mestni naš urad nameno ma storil. — Torej, mi se popolnoma držimo mnenja justične uprave, da so ti nemški avskultanti v Celje bili poklicani v to svrhu, da se priuče slovenskemu jeziku. V tem mnenju nas potrjuje najbolj dejstvo, da je videti te mlade uradnike več v celjskih ulicah, kakor pa v uradu, kjer pod milim nebom nimajo kaj delati. Naravno! Pretežno večino pravnih stvari je rešiti v slovenskem jeziku, o katerem pa novi avskultanti nimajo pojma. Za uradno delo na obeh cel-

jskih sodiščih in na državnem pravdnistvu so porabni jedino-le slovenski avskultanti. Ne oporekamo tudi temu, da so ravno Celje izbrali za šolo slovenskemu jeziku. Justična uprava je do dobrega prepričana, da je Celje po svojem značaju pristno slovensko mesto, v uradu prevladuje slovenščina, in — kakor rečeno — tudi po ulicah. Ti bodoči sodni svetniki na naših okrožnih in deželnih sodiščih pa opravljajo tukaj še drugo šolo. Izvedeli smo za to njih delovanje prav v zadnjem času, namreč pri porotni razpravi zoper urednika „Domovine“. K razpravi, katero je nadzoroval sam grof Gleispach, se je privleko kakor po navadi vse polno tistih mračnih in dvomljivih eksistenc celjskih, ki so komaj čakale sodbe nad svojo žrtvijo. Z vidnimi in glasnimi znaki odobravanja je ta sodrga sledila „krepkim“ izvajanjem obtožitelja dra. Mravčiča. Kakor hitro pa je začel govoriti zagovornik dr. Vrečko, spekla je slovenska beseda prav živo v meso to svojat, in z glasnim šumom, demonstrativno je vselej zapustila dvorano. Mej poslušalci je pa bilo tudi par gori omenjenih nemških avskultantov, katerim je menda ukazano, pristavovati ravno slovenskim razpravam. In ti nemški avskultanti — čujte! — so se ostentativno udeleževali demonstracije s strani nemške sodrge ter ravno tako demonstrativno ostavljali dvorano, kadar koli so začuli slovensko besedo. Ali je imela slavna justična uprava tudi ta namen, ko je poslala teh osem nemških avskultantov semkaj v Celje v šolo, tega ne vemo in nečemo trditi. No, teh osem avskultantov, ki nič ne delajo, je dobilo za prvi mesec tukajšnjega bivanja, po 50 kron doklade. Lepo plačilo!

— Slovensko gledališče. Jutri, v četrtek 6. t. m. igra se prvič na slovenskem odru, na vseh drugih gledališčih pri ljubljenski šaloigra „Pri belem konjičku“, v kateri igra glavni nlogi gospa Polakova (gostilničarka pri belem konjičku) in gosposki Verovšek (valerija in neposredni v ostalem sodeluje vse dramsko oboje).

— Slovensko gledališče. Sinoči je bila tretja slavnostna predstava v spomin stoletnice Prešernovega rojstva. Priznati se mora slovenskemu gledališču, da je ono še najvidnejše počastilo veliki spomin, in da je ono spoznalo veliki pomen tega praznika. To vedel je g. profesor Levček tudi ceniti, ko je prevzel težko nalogo, da posveti v gledališču govor Prešernovim manom. G. profesor naj si bo v svesti, da ni mogel najti hvaležnejšega občinstva, kot gledališkega. Neobičajna tihota nam je pričala, kako je zanimal to očitnost njegov govor, ki se nam je zdel v hramu muze Talije kakor novo razodetje. Videli smo pred sabo ne samo duševno in telesno podobo največjega našega pesnika, ampak tudi skromne narodove razmere, ki se je v njih rodil in v njih živel veliki genij človeštva. Govornik je v plastičnem in umetniško dovršenem predavanju dokazal, da nam je Prešeren ustvaril slovenski poetični jezik in slovensko poezijo. Pred in za govorom ponavljala sta umetnika v pravilnem izgovoru, gdč. Růčková ter g. Verovšek z lepim uspehom lepi Aškerčev „Prolog“ in Prešernovega „Povodnjega moža“, zopet strnivša se v dve krasni živi podobi, ki sta res živi že po sijajni ženski lepoti. Apoteoza Prešerna obstoja iz dveh skupin. Srednja predstavlja idealno slavljenje pesnika: genij pesništva drži nad poprsjem Prešernovem lovorov venec, tik podstavka na levi sedi svetla, jasna vesela poezija z liro in dviga proti pesniku Slovenijo, ki prinaša šop priprostitih poljskih cvetov. Na desni podstavka sedi temno drapirana resnobna poezija, zamišljena, s knjigo v roki. Nižje od teh oseb se je razprostrl sedanj živeči narod slovenski, da časti pesnika, odrašeni, mladina, otročad, iz Gorenjske, Belokranjske, Primorske, Koroske. — Povodnji mož: Kaže trg, kjer Ljubljanci in Ljubljanke plešejo in so veseli. Kar zaraja najodličnejši gost plesalec s zalo Urško proti vodi, zdajci plane žnjo v globotino. — Takemu imenitnemu go spodu iz valov pristaja tudi primerno spremstvo, služni duhovi, ki se kažejo iz vode in se veselo stegajo po zali devotki, katero je njih gospodar uplenil. Vsa druga družba plesalci, veseljaki, godci strme in se čudijo. — Med vsopredom zapeli so pevci „Glasbene Matice“, „Ljubljane“, „Slavca“ in „Trgovskega pevskega društva“

pod sigurnim vodstvom koncertnega vodje g. Mateja Hubada s krasnim pevskim materijalom in z veliko preciznostjo Nedvedovo kantato „Prešernu“. K sklepu ponavljala se je izvrstno nastudirana Blodekova opera „V vodnjaku“, ki je v nji pokazal g. Vašiček, da kaj zna, in ki je bila posebno zanimiva zaradi nastopa gospe Polakove v ulogi Jerice. Gospa Polakova je dobila dva krasna šopka in je bila z aplavzom sprejeta. Umestna alterniranja igralcev in pevcev v ulogah bi slovenskemu gledališču, ki deluje večinoma s stalnim repertoarjem, večkrat priporočali, ker igra osvežijo in ji dajo večkrat novo življensko moč.

— Za Prešernov spomenik priposlal je vrhovni knjigovodja upraviteljstva Mayr-Melnhofovih posestev, g. Ivan Kranjec v Ljubnem na Gornjem Štajerskem, prispevek 20 kron. Z veseljem bilježimo dejstvo, da se v zadnjem času zlasti v tujini živeči rojaki oglašajo s prispevki za spomenik ter le želimo, da bi domoljubna unema teh naših rojakov tudi v domovini našla primeren odziv.

— „Politik“ o Prešernu. V odelku „Umetnost in slovstvo“ je prinesla „Politik“ (št. 335) jako lep članek o Prešernu.

— Odbor gospej za razdelitev obleke ubogim učenkam in učencem tukajšnjih ljudskih šol se vsem p. n. dobrotnicam in dobrotnikom najtopleje zahvaljuje za darila, in najljubnejše vabi k razdelitvi, katera se bode vršila dne 8. decembra t. l. ob 11. uri dopoludne v telovadnici I mestne deške šole.

— Iz ces. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega. Redna seja dne 23. novembra 1900. se je vršila sledeče: Po otvoritvi je poročal zapisnikar o rešenem tekočem gradivu izza zadnje seje. Nato je povzel besedo predsednik župan Hribar ter v daljšem izvajanju predlagal, da naj ljubljanske slovenske ljudske šole praznujejo Prešernovo 100letnico dne 8. decembra t. l. z malo slavnostjo v šolskih prostorih ter s soglasno sprejet. Dalje se je sklenilo, da imajo isti dan tudi nemške šole prosto. Predsednik je naznanil, da dne 12. decembra na obeh slovenskih petrazrednicah ne bo pouka, ker se v šolskih prostorih vrši državnozborna volitev. Nato se je sklenilo c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporočiti pomaknitev sedmih mestnih učiteljev, oziroma učiteljic, v prvi in šestih učiteljev v drugi plačilni razred. Mestnemu učitelju Jakobu Dimniku se je pripoznala III. službeno-starostna doklada. Nato se je soglasno odobrilo 11 daljših točk obsezajoče službeno navodilo za šolske sluga na mestnih šolah. Predložil se tudi občinskemu svetu v potrditev. Glede obeh mestnih obrtnih pripravljalnic se je sklenilo, da ima v prihodnje v I. razredu odpasti pouk nemščine, ker učenci niti v slovenščini nimajo dosti izvežbanosti. Dve prošnji za sprejem unanjih otrok na mestne šole sta se uslišali, jedna pa se je morala odkloniti. C. kr. okrajni šolski nadzornik profesor Levček je poročal o nadzorovanju II. mestnega otroškega vrtca. Poročilo se je jednoglasno odobrilo, predlog za stalno namestitvev supletinje na otroškem vrtcu se je moral vsled že itak hudih šolskih bremen odkloniti; pač pa se bo mestnemu magistratu priporočilo, da izposluje za take supletinje primerne nagrade.

V prostorih II. otroškega vrtca se bodo izvršile nekatere preuredbe, in naročilo se bode nekaj za deco potrebnih učil. Prošnja „Ljubljanskega učiteljskega društva“ za povišanje nagrade učiteljev, ki delujejo na obrtnih pripravljalnicah, se z ozirom na to, da sedanja nagrada odgovarja izrecnim postavnim določilom, odkloni. Za božičnico obeh otroških vrtcev se sklene, prositi mestni magistrat, da dovoli, v to svrhu dvorano v „Mestnem domu“. Predsednik izjavlja, da bo dvorana na razpolago. Denar za božičnico se bode nemudoma nakazal. Za nekega učitelja, ki vodi ročna dela, se sklene pri občinskem svetu zaprositi primerne remuneracije.

— „Slovenska šolska Matica“ v Ljubljani. V smialu § 21. pravil „Slovenske šolske Matice“ se sklicuje prvi občni zbor tega društva na dan 29. decembra t. l. v „Mestni dom“ v Ljubljani. Zborovanje se otvori ob dveh popoldne. Dnevni red: 1. Pozdrav začasnega predsednika. 2. Poročilo tajnikovo o dosedanem delovanju za časnega odbora. 3. Poročilo začasnega blagajnika. 4. Volitve: a) upravnega odbora

(predsednika, 8 odbornikov in 3 odbornikovih namestnikov), glej pravila § 8. b) treh preesejovalcev letnih računov. 4. Določitev nagrad za književna dela in glavnim funkcionarjem za prvo triletno dobo. 5. Proračun za naslednja tri leta. Posvetovanje, oziroma odobravanje predloženega poslovnika. 7. Navesti posameznih društvenikov. Da bi častite dame in častiti gospodje unanji društveniki imeli kolikor mogoče duševnega užitka in duševne pobude od svojega kratkega bivanja v slovenski prestolnici, je začasn odbor nadalje sledeče ukrenil: 1. Na predvečer dne 28. decembra t. l. priredi „Ljubljansko učiteljsko društvo“ na čast došlim društvenikom zabavni večer. 2. Dne 29. decembra t. l. priredi gospod ravnatelj Andrej Senekovič ob 10. uri dopoludne električne demonstracije v fizikalni sobani ces. kr. prve državne gimnazije. 3. Po občnem zboru si lahko ogledajo društveniki ljubljanskega elektrarno, kjer bode gospod ravnatelj A. Senekovič razjasnjeval električno napravo. Tudi druge zavode si lahko ogledajo društveniki pod vodstvom izvedencev. 4. Častito „Dramatično društvo“ se bode naprosilo, da priredi dne 29. in 30. decembra primerne dramatične predstave. Tovariši in tovarišice! Prvič se nam nudi prilika, da si podamo arednješolski in ljudskošolski slovenski učitelji roke in stopimo v zvezo, ki more biti na korist prvim in drugim. Noben slovenski učitelj ne zamudi prisostvovati pri porodu „Slovenske šolske Matice“, ki bo, če Bog da, postala jeden najvažnejših zavodov narodne prosvete! Gospodje poverjeniki in gospice poverjenice navdušujete, kar je v vaših močeh, za sveto stvar! — V Ljubljani, dne 2. decembra 1900. — Za začasn odbor „Slovenske šolske Matice“: Dr. A. Medved, m. p. H. Schreiner, m. p.

— Iz seje c. kr. šolskega sveta v Logatcu dne 28. novembra t. l. Poročilo c. kr. okr. šolskega nadzornika o rešitvi došlih kurentnih predlog izza zadnje seje se vzame na znanje c. k. učiteljskega sveta. Toplo priporočajo v uvrstitev v višji plačilni razred. Račun okrajne šolske blagajne za l. 1900 se je potrdil. Proračun okrajne šolske blagajne za leto 1901 se je sestavil. V taistega se je vsprejela, kakor je to bilo dosedaj običajno, vsota 180 kron za okrajne učiteljsko knjižnico. Imenovali so se krajni šolski nadzorniki za 24 šol za dobo od 1. januarja 1901 do 1. januarja 1904. V svoji predzadnji seji je c. kr. okr. šolski svet med drugim tudi sklenil, da imajo krajni šolski sveti naročiti za šolarske knjižnice mladinska lista „Vrtec“ in „Zvonček“, za učiteljske knjižnice pa „Popotnik“ in Dimnikovo knjigo „Avstrijska zgodovina za ljudske šole“.

— Logaški okrajni šolski svet je v svoji zadnji seji imenoval razen č. g. župnikov v Žireh, Rovtah, Spodnji Idriji in Babinem polju krajnim šolskim nadzornikom same odlične in napredne posestnike. Pobratil pa so morali baje za vselej poleg drugih „gospodov“, svoja nepedagogična šila in kopita tudi vzgledni hribovski denuncijant, malo prifrknjeni sovrážnik „cesarske pesmi“ in pa oni srboritnež iz dežele loncev in rešet, ki je že pred leti celo po c. kr. okrajnem šolskem nadzorništvu sline cedil. Prav tako! Kozli še niso bili nikdar dobri vrtnarji.

— Pri Sv. Gregorju nad Ortnekom se je ustanovilo prostovoljno gasilno društvo. Načelnikom je bil enoglasno izvoljen g. Franc Oblak, trgovec in gostilničar pri Sv. Gregorju; podnačelnikom g. Anton Pirnat, gostilničar v Hojčem; blagajnikom g. Matevž Oblak, župan in posestnik na Grabnu; tajnikom g. Stanislav Legat, učitelj pri Sv. Gregorju; odbornikom: gg. Ivan Grebenc, Ivan Levstek in Josip Adamič. Vse potrebno orodje se je naročilo pri tvrdki R. A. Smekal v Zagrebu, katera je prav povoljno ustregla, in se jo toplo priporoča vsem gasilnim društvom. Gasilno društvo je pri Sv. Gregorju, a pripomni naj se: ker ni katoliškega privedka, zato — — —

— Iz Boštanj se nam poroča: V nedeljo 2. t. m. med prvo mašo okolu pol 7. ure zjutraj nameraval je tat v prodajalnico g. Jak. Zalaščeka v Boštanju udreti. V veži je skušal vrata v prodajalnico z nekim železom odpreti, a odpodila ga je hči gospoda trgovca — drugi so bili vsi v cerkvi — ki je zajutrek pripravljala. Tat je precej velike postave, okolu 26—30 let.

star, oblečen je v rujav havelok, ima klobuk z nakitom ter lep dežnik. Prejšnji dan je po vinskih gorah Boštanj vino pokušal, ter se izdal kot vinaki trgovec iz Ljubljane.

— Porotne obravnave. Pri tukajšnjem deželnem sodišču pričela se je v ponedeljek četrta letošnja porotna sesija. Pri prvi obravnavi sedel je na zatožni klopi 20 let stari dninar Jožef Bernik iz Šutne, obtožen hudodelstva uboja. Obtoženec bil je dne 26. avgusta letos izpuščen iz zaporov v Škofji Loki, ter se je istega dne proti večeru podal v Spodnje Bitnje, kjer se je pogovarjal z nekim dekletom. Ko je začel nekoga prihajati, odskočil je v stran, pobral kamen ter z njim brez povoda udaril neznanega došleca po glavi. Bil je to France Križnar, vulgo Šuštar, ki je po udarcu sicer še ustal ter prišel do bližnjega doma, a kmalu postal je nezavesten ter dne 30. avgusta umrl. Kakor so zdravniki konstatovali, umrl je Križnar vsled gnojivne možganov. Bernik priznava popolnoma dejanje, pravi pa, da je Križnar, idoč proti njemu, rekel: „Mi je vse glih, če me koj ubiješ, če ne, bom pa jaz tebe!“, na kar da je on pobral kamen in udaril Križnarja. Priča Marija Pokorn, s katero se je Bernik pogovarjal, pa trdi določno, da ni slišala nikaškega pogovora med Bernikom in Križnarjem, da je Bernik brez povoda udaril Križnarja, ter da je, vrnivši se k Mariji Pokorn, dejal: „Malo sem ga s kamnom udaril. Zakaj pa ponoči okolo hodi!“ Tudi je Križnar, ko je prišel kritičnega dne domov, rekel svoji ženi in Katarini Berčič, da ga je nekdo nena doma napadel. Obtoženec je bil hudodelstva uboja krivim spoznan in obsojen na šest let težke ječe, poostrene z jednim postom mesečno in trdim ležiščem v temni celici dne 26. avgusta vsakega kazenskega leta. — Pri drugi obravnavi bil je 38 let stari oženjeni črevljarski Ivan Drinovec iz Strazišča pri Kranju, obtožen hudodelstva za žiga. Dne 4. septembra letos nastal je nakrat požar na podu Lorenca Kunstelja v Strazišču, ki je v kratkem uničil omenjeni pod s šupo in drvarnico ter hišo Martina Rozmana. Po požaru provzročena škoda znaša 3742 kron. Sum, da je zažgal pod, letel je takoj na črevljarski Drinovec. Obtoženec stanoval je pri Kunstlju, a ker je bil pogosto pijan in siten, grozil mu je gospodar, da bo moral iz stanovanja; dne 4. septembra pa mu je faktično odpovedal stanovanje. To je Drinovec tako razjezilo, da je vzel žvepljenke, šel na Kunsteljev pod ter vrgel gorečo žveplenko v slamo, ki se je takoj unela, ter se potem naglo vrnil v svoje stanovanje. Priči Antonija Brenk in Neža Tepina videli sta obtoženca, ko je šel na pod in hitel potem zopet nazaj. Tudi obtoženec je s početka sicer tajil, potem pa skesano priznal, da je nalašč zažgal slamo, ker se je hotel maščevati Kunstlju zaradi odpovedi stanovanja. Pri tej obravnavi je prvič nastopil kot zagovornik novi advokat Ivan Pater Vencajz. Drinovec je bil obsojen na osem let težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem v temni celici dne 4. septembra vsakega kazenskega leta.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu novembru je 174 strank vložilo 38 347 K 92 vin., 96 strank dvignilo 30 732 K 90 vin., 35 strankam se je izplačalo posojil 22 228 K. Denarni promet 186.234 K 42 vin.

— Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi svoj III. redni občni zbor za zimski tečaj 1900./01. v petek, dne 7. decembra t. l. Na dnevnem redu je mej drugim tudi predavanje tov. Janka Šlebinerja: „Kulturno stanje Slovencev ob času Prešerna in Slomška“. Lokal: Restavracija „Zum Magistrat“, I. Lichtenfelsgasse 3. Začetek ob 8. uri zvečer. Slovanaki gostje dobro došli!

* Tolstojanec v Bolgariji. Bolgarsko vojaško sodišče je, kakor poročajo iz Sredca, obsodilo nekega rekruta v triletno ječo, ker se je skliceval na evangelij ter ni hotel prijeti puške. Hotel ni prisesti, da bo vojak, nego trdil, da je kot pravoveren kristjan nasprotnik vojaštvu. Ko so mu naznanili obsodbo, se je zadovoljno smejal. Takih ljudi je na Ruskem mnogo. V Bolgariji pa je ta slučaj prvi. Tolstega nauki so provzročili na Ruskem že mnogo obsodb rekrutov, ki nečjejo biti vojaki.

Književnost

— Za Prešernov jubilej je izdalo L. Schwentnerjevo založništvo v Ljubljani razpravo: Prešeren in Slovanstvo od Fr. Ilešiča. V tem spisu, ki je bil prvotno namenjen za Prešernov album, razpravlja pisatelj o razmerju velikega pesnika tako do drugih slovenskih narodnostij, bodisi glede znanja jezika in poznavanja literature ali pa glede osebnih stikov, kakor tudi do slovenskega naroda. Prišel je do precej drugačnih rezultatov nego svoj čas Stritar in pozneje drugi. O marsikaki trditvi bi se dalo, kolikor smo mogli v naglici posneti, še kaj izpregovoriti. Uprav valed tega, ker se pisatelj bori proti sedaj običajnim nazorom o Prešernu-Slovanu in Slovanu pa-trijotu je razprava jako zanimiva in utegne izzvati živahno polemiko. Kaj poreče zlasti Stritar, ko bo videl svojega ljubljenca v docela drugi luči nego ga je opisal on! Oblika knjige je prav čedna, cena nizka: 70 h, po pošti 75 h. Naj bi se o teh slavnostnih dneh obilo kupovalo! — Čitalnicam in drugim društvom, ki bodo v proslavo Prešerna prirejale slavnosti, bode gotovo prav dobro došla nova skladba: Pod oknom. Samospev za bariton s spremljevanjem klavirja. Uglasbil dr. Gojmir Krek ob stoletnici Prešernovega rojstva. Gotovo je ni umetne pesmi slovenske, ki bi bila bolj razširjena in priljubljena v slovenskem narodu, nego ta v starem Fleischmannovem napevu. „Luna sije“, po teh začetnih besedah je bolj znana nego ponaslovu „Pod oknom“, se poje v salonu kakor pod vaško lipo. Postala je svojina vsega naroda. V čegar jeziku je zapeta. V predležečji skladbi ji je dal skladatelj tako obliko, ki se ji najbolj prilaga, samospev za bariton. Skladba obseva 7 strani tiska ima jako efektne modern ovojni list, tako da se sme označiti nje cena kot prav nizka. Velja 1 K 60 h po pošti 1 K 65 h. Naj bi ne manjkala v nobenem slov. salonu in naj se divni njeni zvoki slišijo povsod, kjer živé čestilci neumrlega njenega pesnika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. decembra. Cesar se je danes zjutraj povrnil iz Pešte, in koj po svojem prihodu sprejel ministrskega predsednika Körberja v dolgi avdijenci.

Dunaj 5. decembra. Bivši predsednik mladočeskega kluba, dr. Engel, je dospel sem in imel dolga posvetovanja z Rezkom in Kaizlom.

Dunaj 5. decembra. Lueger je preložil shod zastopnikov vseh mest do konca januarja. Češka mesta so vsa odklonila udeležbo.

Praga 5. decembra. „Politik“ in „Narodni Listy“ govore obširno o položaju Körberjevega kabineta, povdarjaje, da postaja ta položaj vsled vladnega postopanja zoper Čehe čedalje prekarnejši. Oba lista trdita, da čaka Körberja ista usoda, kakor Claryja, če se ne emancipira od leveice.

Berolin 5. decembra. V državnem zboru se je unela živa agitacija, da bi se glede politike oficialnih krogov proti Krügerju in Transvaalu stavila posebna interpelacija.

Narodno gospodarstvo.

— Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani. Bilanca za mesec oktober 1900. Aktiva: Gotovina v blagajni 23 701 K 98 vin. Naloženi denar 571 391 K 60 vin. Posojila 2 310 114 K. Vrednostne listine 4 000 K. Prehodni zneski 688 K. 71 vin. Inventar 963 K 50 vin. Zaostale obresti 31. decembra 1899. l. 23 944 K 06 vin. Passiva: Zadržni deleži 23 402 K. Rezervni zaklad 46 567 K 08 vin. Pokojninski zaklad 1600 K. Hranilne vloge 2 777 234 K 24 vin. Naprej plačane obresti 31. decembra 1899. l. 9038 K 38 vin. Denarni promet 10 323 671 K 80 vin. Upravno premoženje 2 924 803 K 85 vin.

Poslano.

Da se pride v okom čisto nasprotujočim si govoricam, ki se glede slavnostnih priredb v spomin Prešernove stoletnice širijo po Ljubljani, zdi se mi potrebno pripomniti, da so se vse te priredbe — torej tudi slavnostno zborovanje — sklenile pri posvetovanji odposalcev narodnih

društev, in potrdile v odboru za Prešernov spomenik. Kot načelnik tega odbora sem imel dotične sklepe izvršiti, in če kdo misli, da ima zaradi izvršitve pravico do nevolje, naj da to nevoljo le meni čutiti. Pač pa izjavljam, da obžalujem nedostatno in semtertje nepravilno razpošiljatev povabil k slavnostnemu zborovanju; vendar moram pa tudi zato prevzeti vso odgovornost, ker se je razpošiljanje vršilo v mojem imenu in ker jga — zanašajoč se na osebe, katerim je bilo poverjeno — nisem kontroliral.

Ne morem pa zatajiti obžalovanja, da smo Slovenci celo o tako slovesnej priliki prav v bengaličnem svitu pokazali svoje slabosti. Vsaj nam je užaljeno samoljubje in malenkostna kljubovalnost potisnila v ozadje pijeteto, katero smo dolžni bili Prešernu o stoletnici njegovega rojstva. Zato je pa tem veselejša prikazen, da se je dne 3. decembra vse ostalo Slovanstvo z vzvišenimi čustvi in brez primesi grenkobe spominjalo našega pesnika velikana.

V Ljubljani, dne 5. dec. 1900.

Ivan Hribar.

Izjava.

V šte. 276 „kljukca“ „Slovenca“ se čita: „Govori se tudi, da sta prišla neki Žagar iz Markovca (pri Starem trgu) in Božičev tast iz Prezida v Martinjak, ter begala in grozila ljudem: „Kdor ne bo volil Božiča, ta ‚frohta‘ dobil ne bo“.

Na to lažljivo poročilo iz znanega peresa maziljenega gospoda iz Crknice izjavljam, da mu plačam 1000 kron, — a bolj sigurno nego dr. Žlindra in Comp. — ako mi dokaže, da sem jaz sploh v Martinjaku se glede volitev kdaj mudil. — Toraj gospod dopisun, 1000 kron, lepa svota, se lahko in pošteno (čujte!) zasluži. — Saj zdaj kronce nujno potrebujete!

Izjavljam pa tu očitno, da jaz in moji sosede, kateri so vam v jezo in žalost vsi mojega mišljenja in sklepa, nobenemu res in pravres, nobenemu ne bomo dali ne ‚frohta‘ ne zaslužka, kdor bo volil može dr. Žlindrovega kalibra, ali po domače rečeno ljudi, ki našemu kmetu s silo vero iz srca trgajo, V Markovcu pri Starem trgu, dne 2. decembra 1900.

Fran Žagar, posestnik, trgovec in tovarnar.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 28. novembra poslali prispevkov p. n. gospoda in družva: Upravništvo „Slov. Naroda“ 118 K 54 h. inž. Sbricaj in dr. Jan v Gorjah 4 K, podružnica v Žalcu 60 K, ženska podružnica v Kamniku 110 K, G. Hočevnar na Dunaju zbirko 3 K, podružnica Medgorje (Kor.) 36 K, Št. Pavlič v Zagorju ob Savi zbirko 6 K, moška podružnica v Škofji Loki 83 K 30 h, t. v. r. d. Iv. Perdan od vžigalic 400 K, ženska podružnica v Št. Jurju ob juž. železnici 50 K, moška podružnica v Mariboru 354 K 64 h, Jul. Južna od Sv. Jurja ob Taboru iz nabiralnika 5 K, iz Fr. Peklarjevega nabiralnika v Dolu 4 K, župnik Avg. Skočir v Gradcu 60 K, Iv. Gričar v Ljubljani hranilno knjižico v vrednosti 10 K, Gerta Gomiljak v Gradcu 4 K, upravništvo „Soča“ v Gorici 22 K, Val. Repinec v Premu 2 K, žup. Jan. Kunce pri Sv. Jurju ob Ščavnici zbirko 17 K 27 h, Ferdo Poljšak v Zagorju ob Savi zbirko 10 K, žup. Iv. Sakser ob Slomškovi stoletnici 4 K, Jos. Bunc v Bovcu zbirko 2 K 40 h, vesela družba na gostiji pri Sv. Antonu v Slov. Goricah 6 K, žup. Jos. Atteneder na Polzeli zbirko 15 K, žup. A. Vraz in kaplan Iv. Jodelj pri Sv. Antonu v Slov. Goricah 4 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gostilna Drmelj v Boštanju 10 kron:

Da izpodbuja druge
Deset kron daruje
Boštanski plemič
Gosp. dr. G. ... i. č.

— Gospica Regina Januš v Domžalah 10 kron 1 vinar, nabrala v veseli družbi na pošti z geslom: „Kaj nam pa morejo — n'č! Živeli!“

Za Prešernov spomenik. Gosp. Hinko Peternel, c. kr. davčni pristav v Radovljici, dobljeno stavo 5 kron g. Kocijančiča proti g. Ivanu Koršinu. — Litijake Slovence v proslavo Prešernove stoletnice 21 kron, z željo, da bi se o njegovi stoletnici res lahko reklo:

„S podobo Prešernovo hiše povsod okrašene so po deželi, po mestnih salonih, po trgih jih vseh imajo v najzadnjem jo sili!“

— Gospica Rozika Hrovatinova v Vipavi 8 kron kot skupilo za razglednice g. Novaka. — Pevsko društvo „Ratitovec“ v Selcih 12 kron, nabralo pri zabavnem večeru dne 26. novembra t. l. v spomin Prešernu. — Gospod Anton Foerster v Ljubljani 10 kron. — Móre pri „Beliču“ pošljejo 12 kron, kot mali prispevek k spomeniku pesnika velikana.

— Deseterica osmošolcev ob Prešernovi stoletnici 23 kron. — Vesela družba v gostilni pri g. Petru Stepiču v „Vodnikovem hramu“ pred Igriščem 5 kron. — Gosp. Alojzij Bayr, računski svetnik v Ljubljani 20 kron. — Gosp. Ivan Prijatelj, stud. phil. na Dunaju, 23 kron 66 vinarjev, katere je nabrala velerodna gospica Anica Šuštaršič pri Prešernovi slavnosti, prirejeni po društvu „Zvezda“ na Dunaju, dne 2. decembra t. l. — Gospica Tonica Rupertova iz Krškega nabrala 10 kron v veseli družbi na pošti v Domžalah o priliki izbornu uspelega shoda liberalne stranke z geslom: „Največ sveta otrokom sliši Slave — Tje našli bomo pot — kjer nje sinovi — si prosto voljo vero in postave“. — Gosp. Fr. Jeglič, učitelj v Dovjem 7 kron 55 vinarjev, nabranih v veseli družbi v gostilni Rabičevi v Mojstrani kličoč: „Večna slava doni prvemu slovenskemu pesniku dr. Francu Prešernu! — Baron Špaga nabral v veseli hudo politikujoči družbi „pri Slavcu“ v Kranjski gori 4 kron. — Gosp. dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Celovcu 10 kron. — Gospica Jospina Blaž v Ljubljani 14 kron 2 vinarja, nabrala v veseli družbi v Narodni kavarni. — Trnovski postopači so po svojem nadpostopaču darovali 1 krono 4 vinarje. — Gospod Al. Benkovič na Vrhniki 15 kron zložila vesela družba o priliki godovanja gosp. Frana Jurca na Vrhniki ob pesnikovi stoletnici. — Gospica Malči Krajčeva nabrala 16 kron 20 vinarjev v veseli družbi v Grahovem o priliki stoletnice rojstva našega prvega pesnika. — Gospod Jože Tratar, učitelj v Mokronogu 3 krono 80 vinarjev, darovala vesela družba. — Učiteljstvo narodne šole v Ptujski okolici 8 kron 20 vinarjev. — Gosp. Josip Kranjc, učitelj v Šmartnem na Paki, nabral 5 kron. — Gosp. Schwentner, na Vranskem 46 kron 4 vinarje, nabranih na Prešernovem večeru pevskega društva „Vraska Vila“, dne 2. decembra t. l. — Gospod dr. Fran Goesti na Dunaju 10 kron. — Gosp. Fran Naval-Pogačnik, c. kr. dvorni operni pevec na Dunaju 20 kron. — Gospica Jospina Vidmar v Ljubljani, nabrala 4 krono 28 vinarjev v veseli družbi ljubljanskih kramarjev v Postojni. — Skupaj 314 kron 79 vinarjev. — Živeli vneti čestilci našega pesnika Prešerna! Živeli nabiralci in darovalci!

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidltz-praška“, ki se dobi za nizko ceno in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkocobne prebavljenja. Originalna škatljica 2 K a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (11—12)

Bratje Sokoli!

Danes, sredo 5. t. m.

Miklavžev večer

v telovadni dvorani „Nar. doma“

s sodelovanjem meščanske godbe po že naznanjenem vspredu.

Začetek ob polu 8. uri.

Člani so prosti vstopnine; rodbine članov plačajo 20 kr., nečlani 40 kr. od osebe; otroci prosti.

K obilni udeležbi vabi člane in njih rodbine odbor.

Umri so v Ljubljani:

Dne 1. decembra: Marija Longyka, delavka, 42 let, Karlovska cesta št. 14, jetika. — Terezija Pavšek, gostija, 83 let, Hradeckega vas št. 12, ostarelost. — Ursula Hrovatin, posestnica, 91 let, sv. Petra cesta št. 25, ostarelost. — Ursula Šuštaršič, delavka, 18 let, Rožne ulice št. 27, jetika.

V hiralnici:

Dne 2. decembra: Rok Rozman, sprevoznik, 41 let, sušica možgan.

V deželni bolnici:

Dne 28. novembra: Fran Solan, posestnik, 41 let, vnetje trebušne mre. — Marija Merhar, kajzarjeva hči, 3 dni, življenska slabost.

Dne 1. decembra: Marija Epich, gostija, 77 let, ostarelost.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 38. Dr. pr. 1057.

Dramska noviteta.

V četrtek, dne 6. decembra 1900.

Prvikrat na slovenskem odru:

Pri belem konjičku.

Šaloirga v 3 dejanjih. Spisala O. Blumenthal in G. Kadelburg. Za slovenski oder priredil Jos. Mazi. Režiser g. A. Dobrovolny.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2. uri. — Konec po 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester al. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta v soboto, 8. decembra. Pcpoludanska ljudska predstava ob znižanih cenah ob 7 1/2. uri čarobna igra „Sedem gavranov“. Zvečer ob 7 1/2. uri operna predstava. Zadnjikrat v sezoni opera „Trubadur“.

Meteorologično poročilo.

Vilna nad morjem 506.2 m. Srednji zračni tlak 754.0 mm.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
4.	9. zvečer	737.4	— 1.2	sl. jzhod	oblačno
5.	7. zjutraj	734.4	— 1.9	sl. svzhod	oblačno
6.	3. popol.	732.7	6.0	sl. zahod	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura — 1.2°, normalo: 0.1°.

Dunajska borza

dne 5. decembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 55
Skupni državni dolg v srebru	98 26
Avstrijska zlata renta	117 —
Avstrijska kronna renta 4%	98 50
Ogrska zlata renta 4%	116 —
Ogrska kronna renta 4%	91 80
Avstro-ogrsko bančne delnice	1894 —
Kreditne delnice	673 25
London vista	240 25
Švabski drž. bankovci za 100 mark	117 57 1/2
30 mark	23 51
30 frankov	19 16
Italijanski bankovci	90 70
C. kr. cekini	11 34

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je naš ljubljeni nepozabni soprog, oče, gospod

Mihael Korenjak

mestni policijski stražnik v Biljani na Primorskem

kateri je danes ob 11. uri dopoldne po daljši mučni bolezni preiden s svetimi zakramenti za umirajoče v 65. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega ranjcega bude v četrtek, dne 6. t. m. ob 4. uri dopoldne iz hiše žalosti na Glincah na pokopališče na Viču.

Svete maše zadržane brale se bodo v raznih cerkvah.

Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. (2496)

Na Glincah, dne 4. decembra 1900.

Josipina Korenjak, soproga. —
Mihael Korenjak, sin. —
Terezija Korenjak, sinaha.

Kot knjigovodja

za žago na Kranjskem

se sprejme v komptoar neoženjen ali oženjen knjigovodja (kristjan) z malo družino.

Taisti mora biti hitri računar ter zanesljiv v vseh v žagarsko stroko spadajočih delih; slovanski jezik je neobhodno potreben.

Oziralo se bode le na samostojno ter izredno spretno energično moč.

Ponudbe z referencami ter zahtevo plače pod „Z. F. 8“ na upravnništvo „Slov. Naroda“.

(2492—1)

Gesch. Z. Firm. 337.

Einz. II. 49/1.

Bekanntmachung.

Bei dem k. k. Landes- als Handelsgerichte in Laibach wurde die Eintragung der Firma:

„A. Kreuzberger, Walzmühle in Količevu“ und des Adolf Kreuzberger, Kaufmannes in Krainburg, als Inhabers dieser Firma in das Register für Einzelfirmen vollzogen.

K. k. Landes- als Handelsgericht Laibach

Abth. III., am 26. November 1900.

(Razglas. Pri c. kr. deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani se je vpisala tvrdka „A. Kreuzberger, valjični mlin v Količevu“, ter Adolf Kreuzberger, trgovec v Kranji, kot imetelj te tvrdke v register za posamezne tvrdke — C. kr. deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. novembra 1900.) (2468)

Velikanska zbirka

umetnih razglednic

za Božič, novo leto in druge prilike.

Vse kar si srce glede razglednic lepega želi, se dobi za mali denar pri

Ivanu Bonaču nasproti c. kr. glavne pošte.

Tam se dobe tudi različne velikosti

škatlje „Poštni kartoni“.

Imaš, dragi moj, poslati s pošto blago, zavijaš in se trudiš s papirjem, spago, pečatom, svečo in tratiš čas — in glej — predpisa strogo se držeči poštni uradnik reče: „Ne morem sprejeti“. Ako pa kupiš poštno škatljo, je vse jeze konec.

Tudi imam v zalogi boljše vrste

kartonov z zapono

za potovanje ali tudi za pošiljatev perila itd.

(2494—1)

Se priporočam

Iv. Bonač

Šelenburgove ulice št. 5.

!!Važno za vsakega!!

Razprodaja za neverjetno nizke cene: 15 krasnih komadov za samo

3 gld. 5 kr.

I jubilejna žepna ura Sidro-Remontoir iz niklja s krasno vdelenim pokrivalom in s podobo cesarja Franca Josipa I. ali Svetega Očeta. Ima točno regulirano sekundarico. Ura se jamči 3 leta. (Ni nazidna ura, kakor žal, pošiljajo mnogi bazarji mesto pozlačenih.)

I verižica za uro, sestava oklepa (na zahtevo iz niklja ali posrebrena).

6 krasnih igl za zavrtnike za gospode iz amer. double-zlata s kamni, podobnimi briljantom.

1 par krasnih gumbov za rokave iz američanskega double-zlata.

1 zbirka gumbov za srajce in ovrtnike iz amer. double-zlata (5 komadov).

1 elegantno, novoiznajdeno toaletno pomanjševalno zrcalo. (Novost!)

Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 15 komadov proti povzetju ali proti pošiljavi denarja pri naročilu za samih gld. 3-05. (Sama žepna ura iz niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 gld.) Kar ne ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj

E. Holzer

(1932—2)

zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih držav. uradnikov

in zaloga ur in zlatnine na debelo

Krakovo — Stradom 18. — Krakovo.

Ilustrovani ceniki gratis in franko.

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznege reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Beifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Beifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Več sto hektolitrov naravnega vina

starega in novega, prodaja vlastelinstvo Šalovec

pošta Varaždin, Hrvatska.

Isto ima tudi na prodaj več metr. centov z roko obranih (2410—3)

namiznih jabolok.

Kožušno blago

u največji izberi (2478—2)

po najnižjih cenah

priporoča

Karel Recknagel

Mestni trg št. 24.

Nihalne ure z glasbo

so poslednja novost v izdelovanju ur. Te francoske miniaturne ure na nihalno so 69 cm dolge, omarica, natančno po podobi, je iz orehovega lesa, fino politirana, z bogato pozlačenimi fantazijskimi obrobki in umeteljno izrezanim nastavkom, in igrajo vsako uro najlepše koračnice in ples. Cena s prevoznim zabojem samo 9 gld. Ista ura brez glasbe, a z bitjem, vsake pol ure in cele ure bijočim, s prevoznim zabojem samo 6 gld. 80 kr.

Te nihalne ure niso samo zajamčeno na minuto idoče, nego so tudi vsled svoje zares krasne izdelave jako lep in eleganten pohišten komad.

Razpošiljajo se le proti povzetju. Neugajajoče se vzame nazaj in se denar vrne, torej ni nobene rizike. — Velik ilustrovani cenik o urah, verižicah in prstanih i. t. d. brezplačno in franko.

Josip Spiering, Dunaj,

1977 I. Bez., Postgasse Nr. 2. 11 a

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE

DOKTORJA

FRANCETA

PREŠERNA

UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLOTNU VEZANA 6 40 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR & F. ED. BAMBERG V LJUBLJANI

• DOBIVAJO SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH •

Prošnja.

Slavnemu občinstvu bi ponovil svojo prošnjo, ako bi mi hotelo kaj pomagati, ker ležim bolan od 7. maja 1899 brez vse pomoči; žena, ki mi je umrla 28. januarja 1898, mi je zapustila štiri nepreskrbljene otroke od 10. do 16. leta. Zdaj pa nimam nobene pomoči, star sem pa že 76 let. Zatorej bi prosil ponižno kake pomoči.

S spoštovanjem (2487—1)

Anton Volč

Stranska pot št. 11 v Trnovski fari.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, a 40 kr. in 60 kr. se dobi samo (1393—21)

v deželni lekarni pri Mariji pomagaj M. Leustek-a v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt 11. februarja 1899.

L. Kres, mlekarija.

Nova zdravju dobrodejna pijača je kisikova soda-voda

imenovana

„Eau d'Oxygen“

izdelana v laboratoriju

orlove lekarnarje Mr. Ph. Mardetschlaeger-ja, lekarnarja in kemika v Ljubljani.

Ista ima poleg okrepujočega učinka, vsled velike vsebine kisika tudi človeški organizem oživljuje učinek, radi česar se čista ali z drugimi primesami, kakor: z vinom ali s sadnimi sokli zavžita, odlikuje pred vsemi naravnimi ali umetnimi vodami, ki imajo v sebi ogljikovo kislino.

Vsebinska sifonske steklenice velja 30 vin., vsebinska steklenice pokalnice velja 20 vin.

Pazi naj se na besede „Eau d'Oxygen“ in na ime Mardetschlaeger, vbrusene v steklo. (2469—4)

Stajerski **LODEN** za obleke, plače, haveloke, športne obleke, gasilce, livreje. vse čista, robna, volna.

Najmodernejšje in najboljše kvalitete **SUKNENEGA BLAGA** za moške obleke (1888—24)

Največja zaloga raznega blaga za **ZIMSKE SUKNJE**

Črno in modro tkano blago (Kammgarne), ševiot od K 3.— naprej.

Vzorci stroškov prosti.

Oddelek za sukno firme **KASTNER & ÖHLER, GRADEC.**

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-70)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.

Največjo bliščobo
daje perilu
Amerikanska škrobova pasta

v pušicah po 24 in 12 kr.
Vporaba priprosta in štedljiva.
Dobiva se (2023-56)
„pri postiljonu“
nasproti glavne pošte.

Najboljši
kalcijev karbid

iz Jaje v Bosni
vsaki kgr. daje zajamčeno 290 do 320 litrov plina.
Znižane cene.

Glavna zaloga:
Edgardo Prister
v Trstu, via S. Francesco. (2340-4)
Zastopnik za Kranjsko in Spodnje Štajersko:
Fran Železnik
Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Volilni katekizem
izšel je pravkar v drugi izdaji.
100 komadov 5 kron.
Dobiva se v „Narodni Tiskarni“.

Proti malokrvnosti
Železnato vino
lekarnarja
G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Njeg. Svetosti papeže
ima v sebi **90krat več železa**
kakor druga po reklami nezasluzno sloveča
china-železnata vina, katera čisto
nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno
namizno vino. III. (1368-16)
Vsled tega na vse jamstvo za
izdatnost tega vina pri malokrvnih,
nervoznih ali vsled bolezni oslabelelih
osebah, kakor tudi še posebno pri ble-
dih, slabotnih in bolehnih otro-
cih. Dobiva se v steklenicah po pol litra.
Vnanja naročila proti povzetju.

Išče se
spreten magaciner
za neko špecerijsko trgovino.
Ponudbe pod šifro „M. K.“ upravni-
štvu „Slov. Naroda“. (2491-1)

Mizarska zadruga
v Šent Vidu pri Ljubljani
se priporoča slavnemu občinstvu v naroči-
tev raznovrstne teane in ilkane
sobne oprave
iz suhega lesa, solidno izgotovljene po last-
nih in predloženih uzorcih.
V prav obilno naročitev se priporoča
Josip Arhar
načelnik
(1984-11)

Na prodaj je
iz proste roke:

Posestvo na Nomeru: hiša, gospo-
darsko poslopje, travnik,
gozdi in njiva. Posestvo je ob deželni cesti,
ter je bila v njem vedno gostilniška obrt.
Kmetško posestvo na Bohinski
Beli št. 25
obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja,
5 oralov njiv, okoli 20 oralov travnikov
ter okoli 50 oralov gozda. Proda se trudi
na drobno. (2462-2)
Kupci naj se obrnejo na posestnika:
Jožefa Bernarda
na Koritnem št. 13 pri Bledu

Gotov uspeh
imajo splošno priznane
Kaiser-jeve
karamele iz poprove mete
proti nedostajanju apetita, želodč-
nemu bolu, slabemu in pokvar-
(2117-4) jenemu želodcu.
Pristne v zavojih po 25 vin. v Ljubljani pri:
Mr. Ph. Mardetschlaeger-ju, v orlovi lekarni
poleg železnega mostu; Milanu Leustek-u,
v deželni lekarni pri Mariji pomagaj; Ubaldu
pl. Trnkóczy-ju, v lekarni pri zlatem enorogu.

Največja trgovina z izgotovljeno obleko.
GRIČAR & MEJAČ
LJUBLJANA * * * * *
PREŠERNOVE ULICE ŠT. 9 * * *
priporočata svojo bogato zalogo vsakovrstnih
oblek za gospode, dečke in otroke.
Mične novosti v konfekciji za dame.
Nizke cene. (2406-4) **Solidna postrežba.**

Poštna hranilnica ček št. 849.086. Telefon št. 135.
Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.
Uradne ure od 8-12 dopoldne in od 3-6 popoldne.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
(1933-12) **Dr. M. Hudnik**, predsednik.

Zaradi opustitve trgovine je lepa, novo zidana
hiša v Spodnji Šiški
v kateri se uspešno izvršujeta gostilniška obrt in špecerijska trgo-
vina, takoj z vsem fundus instructusom po primerni ceni in jako
ugodni pogojih
na prodaj.
Ta hiša daje prav dobre obresti, je urejena za izvrševanje mesarije
in prekajevalstva, ima lep hlev, magacin, prekajevalnico, klavnico itd.
Tudi se dá v najem ali se proda samo mesarija.
Več pove lastnik
Jožef Seidl
(2351-7) v Spodnji Šiški št. 150 pri Ljubljani.

Svoje zahvalo
izrekava prav toplo vsem nama naklonjenim pozna-
nim in nepoznanim p. n. odjemalcem, zlasti pa vele-
upoštevaneemu ženstvu, katero zahteva s tako odloč-
nostjo po vseh prodajalnicah najine testenine.
Z vsem spoštovanjem
Žnideršič & Valenčič.
Ilir. Bistrica, v oktobru 1900. (880-32)

Nova urarska obrt.
Milko Krapež
v Ljubljani, na Jurčičevem trgu št. 1
uljudno naznanja, da je otvoril urarsko trgovino.
U zalogi so razne stenske in žepne ure in drugi v urarsko
obrt spadajoči predmeti.
Popravila izvršujejo se hitro, solidno ter po zmernih cenah.
Blagohotni naklonjenosti priporoča se z vsem spoštovanjem
Milko Krapež
urar.
(2493-1)

Jako lepa in primerna božična in novoletna darila priporočam sl. občinstvu.
Vse novosti (Secession) v zlatini in srebrni, prave švicarske zlate, srebrne in nikelnaste žepne ure, različne budilke, tudi z godbo. — Velika izber kina-srebra, tudi jedilna oprava. — Lepe, krasno izdelane stenske ure, novosti v bitju. — Šivalne stroje iz najizkušenejših tovarn, s 5letnim jamstvom. — Za vsako uro jamčim. — Ceniki brezplačno in poštnine prosti.
FRANC ČUDEN
urar v Ljubljani na Glavnem trgu št. 25, nasproti rotovža.

